

Sỏi đường niệu ngày một gia tăng

Sỏi đường niệu là hiện tượng kết sỏi ở đường tiết niệu bao gồm: sỏi thận, sỏi niệu quản, sỏi bàng quang và một số trường hợp hẹp có sỏi niệu đạo thông thường là do sỏi tích tụ bên trên đi xuống. Bệnh hay xảy ra ở người lớn tuổi, ít xảy ra ở trẻ em và thông thường có tiền sử bệnh lâu dài qua nhiều năm. Theo nghiên cứu của Tổ chức Y tế Thế giới, bệnh ngày một gia tăng nhất là ở các nước nghèo và các nước đang phát triển. Bệnh liên tục hay tái phát. Chính vì vậy, bệnh sỏi đường niệu đã và đang là vấn đề quan tâm sâu sắc của người bệnh và cả ngành y học.

Sỏi thận.

Bệnh do gây ra các chứng rối loạn tiểu và đó gây nên hiện tượng nhiễm khuẩn tiểu, nếu không có thể gây thận nhiễm độc và suy thận mãn, một biến chứng gây tàn phế suốt đời cho bệnh nhân. Ngoài ra, sỏi niệu quản nhất là sỏi niệu quản thông thường gây ra cơn đau quặn thận, đau đên nôi mà ai bệnh một lần là nhớ đời. Có lẽ Nguyễn Du ngày xưa đã mô tả cơn như Kim Trừng gặp Thúy Kiều: “Khi tã gãi, lúc cúi đui, khi khúc một khi chau đôi mày”. Có lẽ chứng phôi chứng đường vì gặp nhau đau mà vì Kim Trừng đang bị đau quặn thận do sỏi niệu quản đui (NV). Đau quá không có biện pháp giảm đau nào hiểu được.

Người mắc bệnh sỏi niệu lâu ngày nếu không được điều trị kịp thời sẽ ảnh hưởng rất nhiều đến sức khỏe, lao động và sinh hoạt hàng ngày. Việc điều trị cũng khá tốn kém và là gánh nặng cho ngân sách bệnh nhân thân, gia đình và xã hội.

Ai hay b^o b^onh s^oi ti^ot ni^ou?

B^onh s^oi đ^ong ti^ot ni^ou hay x^oy ra ^o th^on nh^ot, k^o đ^o là s^oi ni^ou qu^on, s^oi bàng quang ít g^op h^on còn s^oi k^ot ni^ou đ^o ch^o x^oy ra ^o đ^on ông. Vì ni^ou đ^o c^oa đ^on ông dài, s^oi khó thoát ra ngoài theo dòng n^oc ti^ou.

S^oi th^ong x^oy ra ^o đ^on ông, v^oi t^o l^o 5 đ^on ông m^oi có 1 ph^on m^oc b^onh. Tu^oi m^oc s^oi ni^ou ^o đ^on ông trung bình t^o 20 – 40 tu^oi còn ph^on l^oi t^o 25 – 40 tu^oi. Tuy nhiên đ^on năm 55 tu^oi tr^o lên, ph^on l^oi có nhi^ou ng^oi b^o s^oi ni^ou. Nguyên nhân đ^oc các chuyên gia y h^oc cho r^ong do có s^o thay đ^oi v^o n^oi ti^ot t^o n^o và tình tr^ong lo^ong x^ong gia tăng ^o l^oa tu^oi mãn kinh. ^o tr^o em, b^onh nhân m^oc s^oi ni^ou th^ong đ^oi 10 tu^oi, l^oa tu^oi t^o 10 – 18 tu^oi l^oi ít b^o s^oi ni^ou h^on. Cũng ch^oa có l^oi lý gi^oi nào kh^o đ^o ch^op nh^on đ^oc cho tình tr^ong trên.

Các chuyên gia v^o ti^ot ni^ou Trung Qu^oc nh^on th^oy r^ong: s^oi ni^ou th^ong x^oy ra ^o ng^oi nông thôn h^on là ng^oi thành th^o, nh^ong ng^oi s^ong ^o các vùng ven bi^on và các vùng núi đá vôi, ngu^on n^oc ch^oa quá nhi^ou canxi cũng đ^o b^o b^onh h^on các vùng khác.

Ng^oi ta th^oy r^ong nh^ong ch^ong t^oc khác nhau có t^o b^onh s^oi ni^ou khác nhau. Theo y v^on thì nh^ong ng^oi da đen và nh^ong ng^oi ^o vùng nhi^ot đ^oi có t^o l^o m^oc b^onh t^ong đ^oi th^op. Có t^oi 30% b^onh nhân s^oi ni^ou có y^ou t^o di truy^on trong gia đình. Có ng^oi cho r^ong không có y^ou t^o di truy^on trong gen c^oa nh^ong ng^oi này mà do h^o chung s^ong trong m^ot gia đình, có cùng ch^o đ^o ăn u^ong và sinh ho^ot cũng nh^o lao đ^ong nên đ^o phát sinh b^onh s^oi ni^ou. Tuy nhiên đ^ou đáng l^ou ý là s^oi ni^ou ^o nh^ong b^onh nhân có y^ou t^o di truy^on r^ot hay tái phát và th^ong khó đ^ou tr^o.

Các y^ou t^o nguy c^o gây b^onh s^oi ni^ou

S^oi ni^ou có liên quan khá m^ot thi^ot đ^on tình tr^ong khí h^ou và th^oi ti^ot n^oi sinh s^ong: khi khí h^ou tr^o nên nóng b^oc, m^o hôi ra nhi^ou và n^oc ti^ou b^o cô đ^oc làm cho các tinh th^o mu^oi trong n^oc ti^ou b^o bão hòa và đ^o b^o k^ot t^oa t^o s^oi trong th^on ho^oc bàng quang. Vi^oc phát b^onh s^oi ni^ou cũng liên quan m^ot thi^ot đ^on mùa: mùa hè và mùa thu b^onh đ^o m^oc h^on mùa xuân và mùa đông. Vi^oc u^ong nhi^ou th^oc u^ong ch^oa đ^ong trong mùa hè cũng là nguyên nhân gây s^oi ni^ou.

Sỏi niệu có liên quan mật thiết đến nghề nghiệp của bệnh nhân: nghề nghiệp làm việc ở môi trường nóng như thợ lặn kim, công nhân xây dựng, thợ y tế, nghề nghiệp làm việc trí óc căng thẳng như bác sĩ, nhân viên văn phòng... đặc biệt mức độ bệnh nặng nề hơn nghề nghiệp lao động phổ thông. Có nghề nghiệp nghiên cứu cho thấy bệnh sỏi niệu có liên quan đến các loại hormone gây stress ở người.

Chế độ ăn uống như hàng ngày rất nhiều đến khả năng sinh bệnh, nghề nghiệp uống nhiều loại nước có chất canxi rất đa dạng như, việc uống sữa quá nhiều cùng với các chất pha thêm vào sữa như melamin và qua cũng tăng nguy cơ gây bệnh vì tăng hàm lượng canxi hấp thu vào cơ thể. Uống ít nước, ăn quá mặn, ăn nhiều các thức ăn giàu canxi có mật độ rất nhiều cũng tăng nguy cơ bệnh lên cao.

Bệnh sỏi niệu có thể phòng ngừa được

Việc uống đủ nước, nhất là khi thời tiết quá nóng hoặc làm việc trong môi trường nóng có nhiệt độ cao, phòng tránh và điều trị tất cả các bệnh nhiễm khuẩn đường tiết niệu, có mật độ điều chỉnh hợp lý, không quá nhiều các sản phẩm có canxi và các chất có thể gây sỏi... là chúng ta có thể tránh được căn bệnh gây nhiều tác hại và đang là tiêu diệt mầm mống của đau lưng như hiện nay.

PGS.TS. Nguyễn Hoài Nam (Đội hoc Y dục TP. Hồ Chí Minh)